

ION ROȘIORU
101 schaltiene

p o e z i e

CORECTBooks

Ion ROȘIORU

101 SCHALTNIENE

Editura Virtual

2011

ISBN (e): 978-606-599-950-3

Avertisment

Acest volum digital este prevăzut cu sisteme de siguranță anti-piratare. Multiplicarea textului sub orice formă este sancționată conform legilor penale în vigoare.

Cuprins

Cuvânt lămuritor	1
Schaltinienă fantezistă	2
Schaltiniena dorinței din urmă	3
Schaltiniena fugarilor	4
Schaltinienă peisajeră	5
Schaltiniena miresei otrăvite	6
Schaltinienă ludică.....	7
Schaltiniena paznicului din portul uitat	8
Schaltiniena flăcăului mofluz	9
Schaltiniena crucii povârnite în pădure.....	10
Schaltiniena ieșirii din rost.....	11
Schaltiniena totalei resemnări	12
Schaltiniena casei blestamate.....	13
Schaltiniena torționarului roșu	14
Schaltiniena seninei împăcări.....	15
Schaltiniena precupeței.....	16
Schaltiniena viperei sociale	17
Schaltiniena fostului stomatolog.....	18
Schaltiniena ortodoxului căsătorit c-o musulmancă.....	19
Schaltiniena de după plecarea ei.....	20
Dubla schaltinienă a deținutului pus pe farse.....	21
Schaltiniena cerbului turbat.....	22
Schaltiniena brutarului priceput	23
Schaltiniena magistratului șpăgar.....	24
Schaltiniena marinarilor în retragere.....	25
Schaltiniena miresei nimfomane	26
Schaltiniena nașului cu mulți fini.....	27
Schaltiniena resemnării	28

Schaltiniena primarului nemuritor	29
Cvadrupla schaltinienă a unui paranoic	30
Schaltinienă lirică	32
Schaltiniena miresei care se droga	33
Schaltiniena elevei narcisiste.....	34
Schaltiniena arivistului patologic	35
Schaltiniena lupului singuratic	36
Schaltiniena ucigaşului fără căinţă.....	37
Schaltiniena omului supărat.....	38
Schaltiniena silfidei	39
Dubla schaltinienă a baborniţei cu maţe pestriţe	40
Schaltinienă cu suport livresc.....	41
Schaltiniena ucigaşului	42
Dubla schaltinienă a ceangăicii zvăpăiate	43
Schaltiniena Undinei.....	44
Dubla schaltinienă a târfei intercomunale	45
Schaltiniena preacuviosului cuplu	46
Schaltiniena amanţilor heterocliţi.....	47
Schaltinienă mai mult tristă decât hilară	48
Schaltiniena jugarului păgubos.....	49
Schaltiniena vrăjitorului	50
Schaltiniena nucilor ce se coc	51
Schaltiniena nucilor	52
Schaltiniena ciudatei vrăjitoare.....	53
Schaltiniena bătrânului singur	54
Schaltinienă ludică.....	55
Schaltiniena karmei narse integral.....	56
Schaltiniena lăutarului Mură	57
Schaltiniena bătrânului care moare în somn	58
Schaltiniena morţii ciobanului păgubos	59

Schaltiniena victimei neocomuniste	60
Schaltiniena miresei.....	61
Schaltiniena casei de pe colină	62
Schaltiniena ratării existențiale	63
Schaltiniena gerului ce-o să fiu	64
Schaltiniena soldatului nefericit.....	65
Schaltiniena soborului de țate.....	66
Schaltiniena îndrăgostitului imobilizat în fotoliu	67
Schaltiniena bețivei arvunind paisprezece purceluși nefățați	68
Schaltiniena colportorului de replici cu efect	69
Schaltiniena poștăriței	70
Schaltiniena lui Arthur	71
Schaltiniena bunicului anticomunist	72
Dubla schaltinienă a istoriei care-l contrazice încă pe tata.....	73
Schaltiniena pietrei de sub tei	74
Schaltiniena preotului căzut în ispită.....	75
Dubla schaltinienă a ex-directorașului frustrat.....	76
Schaltiniena prostituatei în declin	77
Schaltiniena foștilor redactori.....	78
Schaltiniena spuselor cu limbă moarte	79
Schaltiniena ofițerului sinucigaș.....	80
Schaltiniena bolnavului de arterită.....	81
Schaltiniena iubirii interzise	82
Schaltiniena cârciumarului pomenit.....	83
Schaltiniena morii de apă.....	84
Schaltiniena vacanței	85
Schaltiniena condiției umane.....	86
Schaltiniena stropului de lumină	87
Schaltiniena țigăncii neliniștite	88
Schaltiniena cosașului flămând de dragoste.....	89
Schaltiniena cailor Troiei.....	90

Schaltiniena deziluziei.....	91
Schaltiniena poetei ce scrie în două limbi și nu gândește în niciuna.....	92
Schaltiniena celui neurmat.....	93
Schaltiniena hăitașului păgubos	94
Schaltiniena pensionarului slab de înger	95
Schaltiniena țiganului Cocoș	96
Schaltiniena triunghiului erotic sighinaș.....	97
Schaltiniena crâșmei ordinare	98
Schaltiniena lui Iago	99
Schaltiniena babei comuniste	100
Schaltiniena armei nelepce	101
Schaltiniena psihologiei fetelor bătrâne.....	102
Schaltinienă faustică	103

Cuvânt lămuritor

Schaltiniena este una din cele peste 60 de poeme cu formă fixă. Numele ei derivă de la cel al poetului **Raymond Schaltin**, prin adăugarea sufixului *...ien* la feminin, adică *ienne*. Acest poet al veacului al XX-lea a pornit de la strofa de 10 versuri (*dizain*) cultivată de **Emmanuel Lochac** (1886-1956), poet francez de origine ucraineană, cel care a introdus și teoretizat poemul într-un vers sau monostihul (*le monostique*) în literatura franceză, și a creat strofa ce va sta la baza a ceea ce se va numi, nu mult mai târziu, *schaltinienă*. În 1955, **Raymond Schaltin** a publicat o culegere de versuri intitulată **Les schaltiniennes**. Nouă în acest tip de poezie este strofa finală, formată dintr-un singur vers cel mai adesea de sine stătător. Nu a existat așa ceva înainte de **Apollinaire** (1896-1918), de sub condeiul căruia a ieșit cel mai celebru *one-line poem* trovabil în **Alcools** și intitulat **Chantre**: “Et l’unique cordeau des trompettes marines”. Parcă-l și auzim pe **Ion Pillat** definindu-l: „Un singur corn, dar câte ecouri în păduri”.

Specia propusă, un fel de sonet căruia i-ar lipsi unul din catrene, și-a găsit numeroși adepți, unii permițându-și să-i aducă ameliorări formale, așa cum s-a întâmplat și în cazul altor poeme cu formă fixă, inovațiile dovedindu-se mai mult sau mai puțin inspirate, constituind însă, în chip cert, o probă a vitalității speciei ce îmbie la virtuozitate artizanală. Prin versul ei final, *schaltiniena* se înrudește și cu haiku-ul. Printre discipolii lui **Raymond Schaltin** se numără poeți ca **Jean Claude Blondel**, **Pierre Michel**, **Sylvie Freytag**, **Stellamaris**, **Ahmed Moudrikah**, **Flormed**, **Domi**, **Micheline**, **Gaelie** și alții ce, deocamdată, se ascund doar într-un nume de blog. Producția de *schaltiniene* franceze este destul de bogată și ea diversifică benefic peisajul poetic actual în care versificația liberă este tot mai preponderentă și, inevitabil, tot mai monotona. Nu-i obligatoriu să aderăm fanatic la prejudecata că versul de factură clasică ar distruge automat, dintr-un exces de buiestrare ritmică, spre a o obliga să intre în tipare constrictive, poezia.

Mai puțin monotona decât alte specii de poezii cu forme fixe, cum ar fi trioletul, rondelul, vilanela, cadrilul sau pantumul, *schaltiniena* nu face uz de repetiții. În cele zece versuri ale ei, dispuse în patru strofe (catren, terțet, distih și monostih) specia aci în discuție poate concentra substanța epică a unei întregi povestiri. Altfel spus, *schaltiniena* e o *poezie care spune o poveste*, spre a parafraza o replică devenită celebră grație rostirii inimitabile a marelui și regretatului actor **Gheorghe Dinică**.

Vă propunem, în culegerea de față, prima de acest fel în literatura română, după știința noastră, un mic florilegiu de *schaltiniene* originale inspirate de dramele cotidiene ale celor mulți și umiliți de societatea ingrată sau doar de propriul lor destin.

Autorul

Schaltinienă fantezistă

Prin norul spart apare luna
Ca-ntr-un poem de **Li-Tai-Pe**
Și-mi conturează umbra ce
Către ulcior întinde mâna.

„Deocamdată suntem trei,
Dar nu vom fi așa întruna!” -
șoptesc simțindu-mi ochii grei.

Mă voi trezi și-mi va fi lene
Să-mi scutur roua de pe gene.

Rimbaud va trece pe sub tei!

Schaltiniena dorinței din urmă

Aș vrea să cânt ca tata în noaptea morții sale
Un *pot-pourri* fantastic de cântece rusești
Întru exorcizarea păcatelor lumești
Ce-ar fi putut să-i fie răspântii capitale.

Întinsă-n cazemată pe patul de pelin.
Natașa-i descifrează cărările astrale
Și-i spune că iubirea va mai dura puțin.

Pe fiecare soarta l-a dus în altă parte
Urmând să-i readune de-a pururi peste moarte.

Nădejdea de iertare-i cât stepa din suspin!

Schaltiniena fugarilor

Poetul hirsut și țiganca
Hrănesc un cotei de pripas.
Dormeză de lux le e banca
Din parcul în care au mas!

Fumează, apoi, în tăcere
Chiștocul de-aseară rămas
Și parcă-s în luna de miere!

El scrie pe frunze, ea-i fură
Tristețea și dragostea pură!

În șatră e mare durere!

Schaltinienă peisajeră

Salcâmi anemici dau în floare
În gardul dinspre dispensar.
O țigăncușă stinge var
Pe trotuar într-o căldare.

În curtea Grădiniței plâng
Doi țânci din ce în ce mai tare
Căci râde altul cam nătâng.

Privesc Muzeul urbei. Are
Și astăzi lacăt la intrare.

Simt sub călcâie drumul stâng!

Schaltiniena miresei otrăvite

E primăvară-n calendare
Și-n suflet toamna-i spre final;
Caii rădvanului regal
Se zgribulesc sub cergi de sare.

Zadarnic surugiul beat
Îi șfichiuieste în pripoare:
Mireasa-i moartă în palat.

Tot în zadar, dintr-un cătun,
Adus e vraciul cel mai bun.

Se-nchină pajul vinovat!

Schaltinienă ludică

Doar fericiții seamănă-ntre ei;
Ceilalți întru totul diferă;
Cei mulți nici măcar nu mai speră;
Uriașii se ascund în pigmei!

Surâd numai cei sorcoviți de noroc;
Mor alții trăgând la galeră;
Chiar și gheața-i o formă de foc.

Suișul e doar un exces de declin,
Iar cântecu-i plânsul divin.

Prinosu-i un fel de deloc!

Schaltiniena paznicului din portul uitat

De ani nu vine și nu pleacă
În și din port niciun vapor.
Îmbătrânind se sting de dor,
Fecioarele din valea seacă.

Un paznic stă de veghe-n port
Și lumea nu mai știe dacă
Acest bătrân e viu sau mort.

Cu vâsla ce i-a mai rămas
Omoară câinii de pripas.

Din piei își meșterește cort.

Schaltiniena flăcăului mofluz

Ce-ntunecat era flăcăul
Cu portativ pe fruntea lată
Și-adăpostind în el tot răul
Pe care-l poate face-o fată.

I-a dat speranțe-un an întreg
Să i le curme dintr-odată
Pentru un altul mai strateg.

Mofluzu-n ziua nunții ei
Și-a pus grumazul în curmei.

La piatra-i azi mă reculeg.

Schaltiniena crucii povârnite în pădure

Cam aici, unde astăzi e crucea căzută-ntr-o parte
Și-aproape năpădită de frunze de podbal,
A murit bietul **Grozea** strivit de lihnitul său cal.
În ținut s-a vorbit luni în șir de această năpraznică moarte.

Deși grav bolnav de plămâni el venea deseori la furat
Căpriori din pădurea adâncă de casa-i atât de departe
Și-aștepta ca ninsoarea să-i șteargă întoarcerea-n sat.

Îl însoțea și-un câine bătrân ce-a urlat până
Ce a fost auzit de-un fugar ce dormea zgribulit la o stână.

Spun mulți că, pentru vigilență, pe pădurar l-au avansat!

Schaltiniena ieşirii din rost

Nimic nu mai rămâne-n urmă când se sfârşeşte aşteptarea.
Nu orişice-mpplinire-nseamnă şi-o sărbătoare în fiinţă.
Tânjim după rostuitoarea iniţiare-n suferinţă
Frustraţi până şi de nădejdea c-o să cunoaştem vindecarea.

Fântâna-i ochi de apă pură. De ce-am mai căuta izvoare?
Pădurea nu ne mai îmbie, deci nu mai are sens cărarea.
Dacă tristeţea nu mai este, atunci şi bucuria moare.

Pe fondul lipsei de tânjire după urcuşu-ncrâncenat,
Auzi c-o rară-acuitate cum clopotele lumii bat.

Pe malul Styxului adastă piroga dăltuită-n sare!

Schaltiniena totalei resemnări

E mai și-s singur chiar și după ce izbucnesc cireșii-n floare.
În zori taborica lumină s-a stins și nu m-a mai ajuns.
Ochiul triunghiului albastru de mine însumi s-a ascuns.
Măceșii-mi invadează toate cărările mântuitoare.

Obsesia de-a-i pune capăt acestei vieți mă ține-n viață.
Un strop de sânge n-o să curgă din lemnul crucii viitoare.
Epitalamul se va stinge în preajma focului de gheață.

Podul pe iazul care-ncinge castelu-a putrezit demult
Și-n orice noapte prin lucarne polare corbul îl ascult.

Departa-i vremea când sperasem să-i râd destinului în față!

Schaltiniena casei blestemate

Are-un mort la temelie casa asta blestemată.
Locul de sub ea e încă unul concesionat.
Un țigan a revândut-o unui preot alungat
Deconița preoteasă ce l-a prin în pat c-o fată.

Efemer stăpân i-e astăzi un director mazilit
Dintr-o școală încropită spre a fi politizată
De cei care la putere se succed împătimit.

Hardughia bătuită de-o fantomă-ndrăgostită
N-o să fie niciodată o clădire isprăvită.

Noaptea i se-mpuținează cărămizile din zid!